

[Lars M. Olsen.]

delige udgifter fremover, ikke alene kapitaludgifter, men naturligvis også driftsudgifter. En noget større imødekommenhed overfor de store bibliotekers stadig stigende udgifter ville være blevet modtaget med stor glæde.

Imidlertid er der alligevel grund til at takke for de tilskudsændringer, lovforslaget indeholder, idet disse ændringer jo involverer en ajourføring i forhold til det for tiden gældende prisniveau sammenholdt med udgifterne før krigen.

At man også fremover har i sinde at tage hensyn til det gældende prisniveau, fremgår af forslaget's bestemmelse om revision af lovens tilskudssatser efter fem års forløb.

Forslaget vil, som tidligere nævnt, tjene til at forbedre vore folkebibliotekers standard. Lad være, at disse ændringer koster penge — nogle vil måske sige for mange —, men den rolle, som biblioteksvæsenet har spillet i vort lands kulturelle liv, retfærdiggør disse udgifter. Og det er et godt tegn, når et demokrati vil ofre noget på et folks kulturelle og åndelige udvikling.

Når vi ser, hvad der i dag bydes befolkningen af kulørt underholdning — og mange synes at synes om den —, er det så ikke en samfundsopgave, ja, nærmest en pligt for det offentlige at gøre en indsats til modvirkning af den overhåndtagende forfladigelse af folkets læsebehov? Jeg synes det! Det offentlige biblioteksvæsen vil bl. a. ved sit bogvalg og sin service være med til at hæve og løfte den kulturelle og åndelige standard. Og den viden, et menneske erhverver sig ved læsning, kan ingen fratage det. Den kan heller ikke devalueres, som visse andre værdier kan det.

Mit parti tilsiger den højtærede undervisningsminister velvilje til lovforslaget's gennemførelse.

Marius Buhl: Det foreliggende lovforslag er bygget over en indstilling fra Danmarks Biblioteksforenings hovedbestyrelse. Man ser dog med det samme, at den højtærede undervisningsminister ikke har godtaget indstillingen i alle enkeltheder. Ændringerne er, såvidt jeg kan skønne, først og fremmest foretaget for at bringe udgiftsforøgelsen ned på et sådant niveau, at forslaget kunne få en lettere gang gennem rigsdagen, og jeg synes, at den højtærede undervisningsminister har haft en heldig hånd. Det har sikkert gjort den højtærede minister ondt ikke at kunne give det, som biblioteksfolkene mente at have brug for, og det er ikke at undre sig over, om det har gjort undervisningsministeren ondt at måtte

beskære hist og her, men det er vel nødvendigt af hensyn til den finansielle situation i det hele taget og af hensyn til de nedskæringsbestrebelse, som gør sig gældende.

Forslaget er dog vist i økonomisk henseende af en sådan beskaffenhed, at det i nogen grad kan afhjælpe den misère, som mange biblioteker er kommet ind i. Merudgiften vil, såvidt jeg kan se, andrage ca. 1 mill. kr. og kan gå op til 1,4 mill. kr., hvis forslaget's forskellige bestemmelser bliver helt effektive. Det er selvfølgelig mange penge, men man må indrømme, at det, der sker her, ikke er andet og mere end en simpel ajourføring under hensyn til de ændrede konjunkturforskelde.

Som den ærede ordfører for det socialdemokratiske parti allerede har bemærket, får bibliotekerne i henhold til den nugældende lov 80 pct. i tilskud af de faste, stedlige tilskud indtil 15 000 kr., 40 pct. af de næste tilskud indtil 10 000 kr. og 20 pct. af resten, men de økonomiske forhold har udviklet sig sådan, at 15 000 kr., hvoraf man får 80 pct., nu udgør en meget mindre del af de samlede udgifter, end de gjorde, da loven blev til, og derfor foreslås det nu, at bibliotekerne skal have 80 pct. af indtil 25 000 kr., 40 pct. af de næste 25 000 kr. og 25 pct. af resten af de faste hjemlige tilskud.

Forhøjelsen kommer i det væsentlige kun de større biblioteker tilgode. De små biblioteker får i og for sig ikke nogen del i den, men det er jo også kun rimeligt, idet de små biblioteker hele tiden uanset pristigningen har fået alle de hjemlige tilskud suppleret med et statstilskud efter højeste procenttal, altså 80. Et lille sognebibliotek, der, da den nugældende lov blev til, havde lad os sige 3000 kr. i hjemlige tilskud, fik 80 pct. af alle de 3000 kr., og det har det efter den nugældende lov kunnet blive ved med at få, indtil de hjemlige tilskud kom op på 15 000 kr., og efter det nu foreslåede kan det blive ved dermed, til det kommer op på 25 000 kr., og så højt vil man aldrig komme i de små biblioteker. De små biblioteker har således den store fordel fremfor købstadsbibliotekerne, at de får det store statstilskud til hele deres hjemlige tilskud. Det er, som den ærede tidligere taler sagde, vel ikke helt tilfredsstillende for købstadsbibliotekerne, men mon alligevel ikke de store vanskeligheder, som deres økonomi beviseligt var kommet i, kan afhjælpes gennem dette lovforslag.

Jeg sagde før, at en million kroner eller mere selvfølgelig er mange penge, men jeg tror nu, det ville være uheldigt for nationen,